

درس ششم: جنگ جهانی اول و ایران

جمله های صحیح یا غلط را مشخص کنید.

۱. آیت الله سید حسن مدرس یکی از جدی ترین مخالفان قرارداد ۱۹۱۹ بود. **صحیح**
۲. سیدجمال الدین اسدآبادی یکی از منادیان بیداری و وحدت اسلامی در دوره معاصر بود. **صحیح**
۳. اوضاع نابسامان دوران جنگ جهانی اول بر نارضایتی مردم روسیه افزود و موجب برکناری تزارها گردید. **صحیح**
۴. بعد از جنگ جهانی اول دولت های بزرگی چون روسیه تزاری، امپراتوری هابسبورگ و عثمانی فرو پاشید. **صحیح**
۵. در پی قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی گرا در شهر ساریوو، مرکز بوسنی، جنگ جهانی دوم آغاز گردید. **غلط**

کدام یک از گزینه های سمت راست با شماره های سمت چپ در ارتباط است.

۱. کاهی در پاریس و محل عقد پیمان صلح جنگ جهانی	ورسای
۲. دولت مرد ایرانی موافق قرارداد ۱۹۱۹	وثوق الدوله
۳. عده ای از مارکسیست های معترض روسیه	بلشویک
۴. قدرتمندترین ایالت اتحادیه آلمانی	پروس
۵. رهبری جنبش استقلال طلبانه مردم آمریکای لاتین در برابر استعمارگران را بر عهده داشت.	سیمون بولیوار
۶. کسی که رهبری مبارزات مردم الجزایر علیه کشور استعمارگر فرانسه را بر عهده داشت.	امیر عبدالقادر
۷. تحکیم نفوذ و سلطه پایدار انگلیس در ایران	قرارداد ۱۹۱۹

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

۱. دولت ایران پس از شروع جنگ جهانی اول سیاست اعلام کرد. **بی طرفی.**
۲. جنگ جهانی اول در پی حادثه آغاز شد. **قتل ولیعهد اتریش و همسرش.**

گزینه های مناسب را انتخاب کنید.

۳. براساس پیمان ورسای بخش هایی از خاک آلمان به کدام کشورها واگذار گردید؟
الف) فرانسه و انگلیس ب) اتریش و مجارستان ج) **فرانسه و لهستان** د) انگلیس و لهستان
۴. تقسیم مستعمرات آلمان میان متفقین، واگذاری بخش هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان، الزام آلمان به پرداخت غرامت به متفقین و محدودیت نظامی آلمان از جمله نتایج کدام معاهده بود؟
الف) معاهده پاریس ب) معاهده صلح ورشو ج) **پیمان صلح ورسای** د) پیمان آتلانتیک شمالی
۵. در دولت وثوق الدوله، به موجب کدام قرارداد ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تامین اسلحه و تدارکات آن به افسران انگلیسی داده شد؟
الف) **۱۹۱۹** ب) ۱۹۰۷ ج) ۱۹۰۵ د) ۱۹۱۵
۶. فلسطین بعد از جنگ جهانی اول تحت سرپرستی (قیمومیت) کدام کشور درآمد؟
الف) فرانسه ب) روسیه ج) **انگلیس** د) آمریکا
۷. قرارداد ۱۹۱۹ در زمان نخست وزیری چه کسی منعقد شد؟
الف) **وثوق الدوله** ب) قوام السلطنه ج) امین الدوله د) صمصام السلطنه
۸. کدام گزینه از نتایج و آثار جنگ جهانی اول در ایران نمی باشد؟
الف) ویرانی اقتصادی و تلفات انسانی ب) **سقوط دولت وثوق الدوله**
ج) بی ثباتی دولت مرکزی د) تعطیل شدن مجلس شورای ملی

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱. قیام استقلال طلبانه مهدیون در کدام کشور و علیه کدام کشور استعمارگر صورت گرفت؟ **در کشور سودان و علیه انگلیس.**

تعریف اصطلاحات و مفاهیم تاریخی.

پیمان صلح ورسای: پس از جنگ جهانی اول نمایندگانی از کشورهای مختلف، از جمله دولت های پیروز و شکست خورده در جنگ، با هدف عقد قرارداد صلح در کاخ ورسای پاریس گرد هم آمدند. پس از ماه ها مذاکره، پیمان نهایی صلح، که شامل چندین قرارداد جداگانه بود، با کشورهای مغلوب به امضا رسید.

جامعه ملل: در جریان مذاکرات صلح ورسای، ویلسون، رئیس جمهوری آمریکا، پیشنهاد کرد که برای تأمین صلح و امنیت جهانی و جلوگیری از جنگ، نهادی بین المللی با عنوان جامعه ملل تأسیس شود.

اظهار نظر و قضاوت.

۱. به نظر شما، عمده تحولات تاریخ جهان در قرن نوزدهم، متاثر از کدام رویداد تاریخی بوده است؟ **انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب صنعتی.**
۲. به نظر شما، مردم کشورهای مستعمره در قرن ۱۹ م. برای رهایی از استعمار چه اقداماتی می توانستند انجام دهند؟ **در برابر ورود آن ها مقاومت می کردند یا مبارزه و جنبش اعتراضی انجام می دادند.**
۳. به نظر شما کشور آلمان در زمان صدراعظمی بیسمارک چگونه به سرعت در مسیر پیشرفت و اقتدار قرار گرفت؟ **آلمان با تاسیس و توسعه مدارس و دانشگاه ها، برپایی صنایع جدید، بسط شبکه حمل و نقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد.**

کاربست شواهد و مدارک تاریخی.

متن زیر را بخوانید به پرسش های آن پاسخ دهید:

یحیی دولت آبادی، یکی از رجال سیاسی عصر مشروطه، درباره وضعیت روستاهای میان تبریز و زنجان می گوید: دهات بی سکنه عرض راه، لاشه بسیار حیوانات بارکش که به واسطه قحطی سال پیش و ناامنی و غیره در هر چند قدم در اطراف و بلکه در میان راه دیده می شود، قبرستان های تازه احداث شده در نزدیک دهات و قصبات به ضمیمه احوال پریشان اور رقت انگیز زن و مرد و بزرگ و کوچک مردم ستمدیده، اگر گاهی در دهات دیده شوند که تازه می خواهند سر و سامانی بگیرند، حقیقتاً تأثر آور است. آری در راه تبریز و زنجان، دهاتی دیده می شود که نعش اموات در اتاق های ویرانه آنها مانده است و خوراک جانوران شده و اگر نظر عمومی به نقاط مختلف مملکت انداخته شود، دیده می شود که همه جای مملکت بی طرف ما در سایه جنگ اروپا و بی لیاقتی حکومت خود به صورت راه تبریز در آمده است.

(الف) متن یحیی دولت آبادی مربوط به تأثیر کدام یک از جنگ های جهانی بر ایران است؟ **جنگ جهانی اول.**

(ب) متن فوق در باره وضعیت کدام نواحی ایران می باشد؟ **وضعیت روستاهای میان تبریز و زنجان.**

(ج) دولت آبادی در این متن به کدام سیاست ایران در قبال این جنگ اشاره کرده است؟ **بی طرفی ایران در جنگ.**

سوالات تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی).

۱. ورود ارتش تازه نفس آمریکا به جنگ جهانی اول ۱۹۱۴ م. ۱۹۱۸ م. چه نتیجه ای به دنبال داشت؟ **تمام نیرو، امکانات و سرمایه آمریکایی ها برای غلبه بر آلمان و نیروهای متحدین به کار گرفته شد و جنگ جهانی اول به نفع متفقین خاتمه یافت؛ یا ارتش متفقین ابتکار عمل را به دست گرفت.**
۲. جنگ جهانی اول و اشغال ایران توسط متفقین چه نتایجی را برای ایران به دنبال داشت؟ **ویرانی اقتصادی - تلفات گسترده انسانی - موجب تزلزل و بی ثباتی دولت مرکزی - تعطیلی مجلس شورای ملی و تضعیف بیشتر نظام مشروطه شد.**
۳. یکی از پیامدهای جنگ جهانی اول، تشکیل جامعه ملل بود، هدف از تشکیل آن را بنویسید؟ **برای تأمین صلح و امنیت جهانی و جلوگیری از جنگ.**
۴. مهمترین علل بروز جنگ جهانی اول چه بود؟ (ذکر دو مورد) **اختلافات آلمان و فرانسه، مسابقه تسلیحاتی، رقابت بر سر مستعمرات، اقدام برای توسعه نفوذ و دخالت در منطقه شبه جزیره بالکان.**
۵. مهمترین تحولات اروپا در قرن ۱۹ م. که از زمینه ها و علل بروز جنگ جهانی اول بود را نام ببرید؟ **۱- تداوم و گسترش استعمار (گسترش رقابت های استعماری ۲- رشد اندیشه ملی گرایی و ظهور قدرت های جدید. کلید واژه: تداوم استعمار، گسترش استعمار، رشد اندیشه ملی گرایی، ظهور قدرت های جدید)**
۶. چرا همزمان با جنگ جهانی اول اوضاع ایران آشفته بود و حکومت مشروطه قادر به سرو سامان دادن به امور و برقراری نظم و امنیت نبود؟

- همزمان با آغاز جنگ بین الملل اول، ایران وضعی آشفته داشت و حکومت مشروطه به دلیل اختلاف های سیاسی داخلی، ضعف تشکیلات اداری و نظامی، مشکلات اقتصادی و دخالت های فزاینده خارجی، قادر به سرو سامان دادن به امور و برقراری نظم و امنیت نبود.
۷. قرارداد ۱۹۱۹ م . بین ایران و چه کشوری منعقد شد و سه مورد از مفاد آن را بنویسید؟ انگلیس. به موجب این قرارداد ، اداره امور دارایی و برخی از ادارات و وزارتخانه های ایران در اختیار انگلستان قرار می گرفت. مسئولیت تجدید سازمان و ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تامین اسلحه و تدارکات آن به افسران انگلیسی داده می شد. در عوض انگلستان متعهد می شود که وامی در اختیار دولت ایران قرار دهد تا تحت نظارت کارشناسان انگلیس هزینه شود.
۸. دو مورد از مهمترین علل بروز جنگ جهانی اول را بنویسید؟ ۱- اختلافات مرزی و دشمنی شدید آلمان و فرانسه ۲- مسابقه تسلیحاتی ۳- رقابت بر سر مستعمرات ۴- اقدام برای توسعه نفوذ و دخالت در منطقه شبه جزیره بالکان.

موفق باشید - مهران زنگنه - دبیر تاریخ ایزده